RKp 35. PAN.

Uprasza się nie niszczyć arkuszy!

Sprawa zawieszania Przyszór w salach wykładowych w uniwersytecie. Stanowisko Profesora w tej sprawie w Senacie i w Radzie Wydziałowej.

Nr 50 Wyd. por.

KURJER WARSZAWSKI. — Dnia 20 lutego 1931

+ **KATOWICE.** (Telef. od naszego koresp.).

Bezrobocie na Śląsku. Jak nas informuja szereg zakładów hutniczych Giesches (Harrimann) zostało onegdaj zamknietych. Przyczyna była odmowa robotników podpisania deklaracji (wyrażaiacej zgode na obniżenie zarobków o 15 proc. W związku z tem zespół pracy związków zawodowych wydał odezwe do robotników przemysłu cynkowego, w której przestrzega rady zakładowe i robotników hut metalowych przed zawarciem ugody z pracodawcami. Sprawa bowiem zarobków w przemyśle cynkowym rozstrzygnieta bedzie w tych dniach przez komisje pojednawczo-arbitrażowa

Obniżenie płac pracowników umysłowych. Związek pracodawców wystosował do Związku pracowników umysłowych pismo z żądaniem obniżenia o 15 proc. z dniem 1 marca r. b. dla pracowników umysłowych hut metalowych, kopalni kruszcu i wszystkich, związanych z temi gałeziami dyrekcji jeneralnych zarządów i oddziałów technicznych. Żądania te nie dotycza płac na kopalniach węgla i w hutach żelaznych.

+ **POZNAŃ.** (Telef. od naszego koresp.).

Budżet miasta. Na wczorajszem posiedzeniu rady miejskiej rozpatrywano i ustalono budżet na r. 1931/32. Budżet referował radny Wybierałski. W dochodach administracyjnych nastąpiła podwyżka o 15.000 zł. Zyski z przedsiebiorstw komunalnych wynosza 298.000 zł. Podatki obniżono o 290.000 zł., natomiast podwyższono dochód z podatku od lokali o 60.000 zł W wyniku obrad budżetowych dochody zwyczajne ustalono na 23.585.000 złotych, a razem z innemi dodatkami, suma globalna budżetu na r. 1931/32 wyraża sie suma 50.736.000 zł. Budżet tegoroczny iest niższy o blizko 9 milionów zł. w porównaniu ze stanem dotychczasowym W debacie jeneralnej zabierał głos prof Paczkowski (Kl. narod.). Członkowie klubu B. B. wstrzymali sie od głosowania. Budżet przyjęto znaczna większością głosów.

Zawieszenie krzyżów w salach i pracowniach. Korespondent ajencji Press donosi: W Poznaniu odbywa sie zjazd rektorów wyższych uczelni, na którym poruszona bedzie sprawa zawieszenia krzyżów w salach wykładowych na uczelniach polskich. Uchwały zjazdu maja rozstrzygnać te sprawe definitywnie. Należy przypomnieć, że jeszcze w roku 1927 na zjeździe ogólno-akademickim w Poznaniu przeszła uchwała na wniosek młodzieży prawicowej zawieszenia krzyżów w salach wykładowych. Niektóre uczelnie zastosowały sie do uchwały i wykonały ja już dawno, w innych uchwały nie wykonano, co spowodowało szereg nieporozumień, a nawet awantur. Zjazd rektorów ma te sprawe załatwić definitywnie.

Ś. † P.

Florentyna

Kossakowska

STARSZA SIOSTRA MIŁOSIERDZIA
SZPITALA ŚW. WALENTEGO w KUTNIE,

opatrzona Św. Sakramentami, zasnęła w Bogu dn. 18 lutego 1931 r., przeżywszy lat 75, powołania 48.

Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie w sobotę, dn. 21 lutego, o godz. 11-ej rano, w kaplicy szpitala w Kutnie, poczem nastąpi eksportacja zwłok na cmentarz miejscowy.

273r

GRAMY.

W HISZPANJI.

lennicy, podjęli nieszczerą i ryzykowną grę. Król, zapraszając do rządu przedstawicieli lewicy, chciał stworzyć sobie alibi polityczne i dowieść, że nie on jest winien, iż nie doszedł do skutku rząd lewicowy. Zdaniem lewicy, król zaryzykował ostatnią stawkę i spalił za sobą ostatnie mosty.

Madryt 19-go lutego. (P. A. T.) — Wczoraj wieczorem w centrum miasta odbyła się manifestacja republikańska, na którą monarchiści odpowiedzieli kontrmanifestacją. Doszło do zajść. Policja rozproszyła manifestantów. Grupa konstytucjonalistów postanowiła nie brać udziału w wyborach. W Assomption ogłoszono stan wojenny z powodu wystąpień robotników.

CHSTAGU

Budowla sam zagadnił zaw. Kapituły. W rzeczi III. i IV
ustawa wiąże Kapitułę. – ~~Nauka~~ Nauka to nie
przeszkadza. Czy Rada wykształcona nie powinna
zająć uprzywilejowanie?

Twardowski odpowiada:

Witkowski. Mogłoby się wydawać, że Cent nie miał
odwagi występować z taką nowością. Ale
zdaje się bardziej i naszej: Cent chciał uniknąć
przykrości, jakoby ustępował przed autorytetem.
Dlatego nie zapisano w protokule i nie
wykonano zawczasu. To było potrzebne, a nie
brak w treści ustawy.

Crevoy. Proponuje opuszczenie o obs. nauki do religii

Tward. odp. o szkole i Szkole naukowej

Wartenberg nie sądzi, jakoby wchodzić kierowało
się motywami politycznemi. – Nauka
rozpowszechniony i kończymy rok akad. nabożeństwem – więc niema kolizji i niema
Kleryka wątpliwości

Tward. godzi się cent. na opuszczenie

Głosowanie bez opuszczenia Tu Ganzynier

" z opuszczeniem Tu. Ganzynier
Crevoy, Chybiński, Wartenberg
przeciw.

Tward. zatrzyma votum separatum.

Kurzyłowicz. Co sprawa wygłosić sal — co może zrobić referent ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Czy było dawniejsze ustawodaw. rozwiązania Czyżyc ~~[illegible]~~ z coll. periodicus?

Witkowski. Już na i nadzwyczajnym 1930 miał wniosek o ustawodaw. Czyżyc w Senacie: zaw. Czyżyc w auli jest konieczne zawieszenie Czyżyc w salach. To było jednom. życzenie Senatu.

Czekanowski. Sprawa ew. Czyżyc w szkole św. Anny. Czy jest wskazane czekać aby w sprawie dla wszystkich obojętnej, wytworzyć zarządzenie? Czy mamy ustawę w nagłej dla Senatu? Stoimy się na Sortsplatzie.

Krzyżki. Jesteśmy wobec faktu dokonanego. Jak wyglądałoby teraz usunięcie Czyżyc?

Witkowski. W Warszawie ustawodawcza zawsze stroniła nielegalnie fakt dokonany. Nie uważamy i nowej ustawy do tego skłaniać. Ustawodawca świata kościelnego przemawia zawieszenie Czyżyc w auli.

Crome. Za czasów Klerykalnej Austrii nie było Czyżyc. Dlaczego Senat nie postąpił jasno? ~~Sam Gross~~ Uderza stanowisko „polityczne" Grossmanna. Nie chciał to Senat w najbliższej przyszłości rodzić. Ustawodawcza zaczyna rządzić w Uni wersytecie. Teraz mamy niebezpieczny precedens.

21. ~~VII~~ XI. 94

odczytano i nie przyjęto
żadnej uchwały

Wniosek Prof. Dra K. Twardowskiego

w sprawie dokonanego w czasie wakacyj 1930 zawieszenia krzyżów w salach wykładowych,

przedstawiony na posiedzeniu Rady Wydziału humanistycznego z dnia 3. grudnia 1930

a po odrzuceniu go zgłoszony jako votum separatum.

W sprawie dokonanego w czasie ubiegłych wakacyj zawieszenia krzyżów w salach wykładowych Uniwersytetu podpisana Rada Wydziałowa uchwaliła na swem posiedzeniu z dnia 3. grudnia 1930 zwrócić się do Senatu akademickiego z następującem przedstawieniem i z podaną w zakończeniu prośbą.

Informacye, których udzielił w tej sprawie podpisanej Radzie na posidzeniu z 15. października 1930 Pan Dziekan, odpowiadając na interpelacyę, wniesioną przez Pana Prof. Twardowskiego, stwierdzają, że w protokole z posiedzenia Senatu akademickiego z 27. stycznia 1930, na którem to posiedzeniu Senat akademicki zajmował się się podaniem szeregu polskich towarzystw akademickich "o jaknajrychlejsze zawieszenie znaku krzyża, t.j. krucyfiksu w auli, audytoryach i seminaryach" - że w protokole z tego posiedzenia zapisana jest jedynie jednomyślna uchwała, by na podanie towarzystw nie odpowiadać oficyalnie, lecz w razie zgłoszenia się delegatów młodzieży dać przez J.M.Rektora odpowiednie wyjaśnienia. Co się tyczy treści tych wzjaśnień, J.M. Rektor otrzymał od Senatu akademickiego pewną dyrektywę, mianowicie miał on udzielić młodzieży wyjaśnień tej treści, że Senat akademicki odnosi się przychylnie do prośby towarzystw, ale załatwi ją w porze, która będzie odpowiedniejsza.

Z informacyj, udzielonych w związku z odpowiedzią Pana Dziekana podpisanej Radzie przez dwuch PP. Profesorów, którzy byli w ubiegłym roku i są w bieżącym roku akademickim członkami Senatu akademickiego, dowiedziała się nadto podpisana Rada Wydziałowa, że w Senacie akademickim oceniono prośbę towarzystw akademickich jako wynik raczej tendencyj politycznych aniżeli religijnych, dalej, że zawieszenie krzyżów w czasie wakacyjnym nastąpiło z polecenia "Rektoratu" oraz że z początkiem października 1930 była na Senacie akademickim omawiana sprawa umieszczenia krzyża w auli i że sprawa ta została na razie odroczona i przekazana wybranej na temże posiedzeniu ad hoc komisyi.

Dodatkowo otrzymała podpisana Rada Wydziałowa wiadomość, że o wspo-

mnianej na ostatniem miejscu sprawie, t.j. o sprawie zawieszenia krzyża w auli i o wyborze komisyi niema w protokole z dotyczącego posiedzenia Senatu akademickiego żadnej wzmianki.

Z powyższego wynika, że

1. Senat akademicki jako taki nie załatwił merytorycznie podania towarzystw akademickich w sprawie zawieszenia krzyżów. Załatwienie takie musiałoby być zapisane w protokole posiedzeń, a w protokole niema żadnej o tem wzmianki, czy Senat akademicki zajął stanowisko pozytywne czy negatywne względem prośby towarzystw, - co więcej, Senat akademicki uchwalił nie odpowiadać "oficyalnie" na podanie towarzystw, , więc usunąć się od merytorycznego załatwienia podania, skoro ustrój Uniwersytetu nie zna nieoficyalnego załatwiania spraw przez Senat akademicki.

2. Udzielona Jego Magnifiencyi Rektorowi dyrektywa co do wyjaśnień, których miał udzielić młodzieży akademickiej, oświadczając jej, że Senat akademicki odnosi się przychylnie do prośby towarzystw, ale załatwi ją w porze odpowiedniejszej, - że dyrektywa ta nie była oparta na ważnej uchwale Senatu akademickiego, gdyż uchwała udzielenia J.M.Rektorowi takiej dyrektywy nie znajduje się w protokole posiedzenia.

W myśl obowiązujących przepisów , które wymagają, aby uchwały Senatu akademickiego były zapisywane w protokołach posiedzeń (zob. Statut Uniwersytetu Jana Kazimierza §§ 106 i 107 d), według których więc coś, co nie jest zapisane w protokole, nie może być uważane za uchwałę, należy zdaniem podpisanej Rady Wydziałowej zajęte przez Senat akademicki na posiedzeniu z 27. stycznia 1930 stanowisko rozumieć w ten sposób, że Senat akademicki , nie chcąc sam merytorycznie sprawy załatwić, przekazał jej załatwienie w myśl ostatniego zdania artykułu 19 ustawy o szkołach akademickich J.M.Rektorowi, udzielając ~~Jej~~ im zarazem dyrektywy, która jednak wobec niezaprotokołowania jej nie miała charakteru ważnej uchwały i która nie zawierała też - o ile podpisanej Radzie wiadomo, - żadnej wskazówki co do pory, którą należałoby uważać za "odpowiedniejszą" dla spełnienia prośby młodzieży.

Otóż podpisana Rada Wydziałowa nie może się pogodzić z myślą, jakoby cała ta sprawa miała być już ostatecznie załatwiona przez wydanie w czasie wakacyjnym pod nieobecność J.M.Rektora i Pana Prorektora polecenia zawieszenia krzyżów w salach wykładowych. Sprawa jest zbyt ważna i poważna. Z jednej bowiem strony wchodzą tutaj w grę ideały religijne, z drugiej zaś strony idzie o ideały naukowe a wśród nich o niezależność

nauki od wszelakich kościołów i wyznań. Wszak Uniwersytet i wszyscy jego profesorowie są powołani do strzeżenia tej niezależności, wywalczonej zmaganiem się wiekowem, i do przeciwdziałania nawet pozorom jej naruszenia. To też dotykająca najżywotniejszych interesów nauki i Uniwersytetu sprawa o tak zasadniczej doniosłości nietylko nie może zdaniem podpisanej Rady być załatwiona zarządzeniem indywidualnem, opartem na niezapisanej w protokołoach Senatu akademickiego dyrektywie, lecz nie wystarcza tu nawet czyniąca zadość wszelkim wymaganiom formalnym uchwała Senatu akademickiego, powzięta poza wiedzą ogółu profesorów i nie poparta jego opinią.

Wychodząc z powyższych założeń, podpisana Rada Wydziałowa zwraca się do Senatu akademickiego z prośbą, by zechciał przed ostatecznem załatwieniem kwestyi, czy mają być w myśl podania towarzystw akademickich zawieszone krzyże w salach wykładowych, w auli i w seminaryach, zasięgnąć opinii Rad Wydziałowych czterech świeckich Wydziałów Uniwersytetu.

We Lwowie, 6. grudnia, 1930.

Profesor honorowy
Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

L: 2237 ex 1930/31. Lwów, dnia 27 maja 1931 r.

Do Pana

Dr. Kazimierza T W A R D O W S K I E G O

Profesora honorowego Uniwersytetu Jana Kazimierza

we

L w o w i e

Odpowiadając na pismo Pana Profesora z dnia 31 stycznia 1931, wystosowane do Senatu akademickiego, podaję imieniem Senatu akademickiego do wiadomości wyciąg z protokułu posiedzenia Senatu akademickiego z dnia 13 maja br., który zawiera uchwałę powziętą w sprawie poruszonej w tem pismie:

" 6 Prodziekan Stefko referuje pismo Prof. Twardowskiego w sprawie zarządzenia zawieszenia krzyżów w salach wykładowych Uniwersytetu i wnosi, aby zarządzenie to dodatkowo zatwierdzić, ponieważ wydane było zgodnie z opinją Senatu akademickiego. Po dokładnem rozpatrzeniu sprawy i po wyczerpującej dyskusji JMRektor poddaje pod głosowanie następujący wniosek Prof. Chylińskiego, który ma być odpowiedzią Senatu akademickiego na pismo Prof. Twardowskiego:

Krzyże w salach wykładowych zawieszone zostały na polecenie zastępcy Prorektora w myśl zarządzenia ówczesnego Rektora, który w tej sprawie zasięgnął opinji Senatu akademickiego. Wskutek pisma Prof. Twardowskiego JMRektor poddał tę sprawę ponownemu rozpatrzeniu Senatu akademickiego, który zarządzenie zawieszenia krzyżów przyjął do zatwierdzającej wiadomości i tem samem uważa sprawę za załatwioną." Uchwalono jednomyślnie

Z Rektoratu Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

Tr. Lkowski

t.cz. R e k t o r .

W sprawie dokonanego w czasie ubiegłych wakacyj zawieszenia krzyżów w salach wykładowych Uniwersytetu, podpisana Rada wydziałowa uchwaliła na swem posiedzeniu z dnia 3. grudnia 1930 zwrócić się do Senatu akademickiego z następującem przedstawieniem ~~i z następującemi wnioskami~~ ~~zakończonem wnioskami~~ i z wnioskiem, w zakończeniu wnioskiem, prośbę.

Informacye, ~~Wyjaśnienia~~, których udzielił w tej sprawie podpisanej Radzie na posiedzeniu z 15. października b.r. Pan Dziekan Podlacha, odpowiadając na interpelacyę, wniesioną przez Pana Prof. Twardowskiego, stwierdzają, że w protokole posiedzenia Senata akademickiego z 27. stycznia 1930, na którem to posiedzeniu Senat akademicki zajmował się podaniem szeregu polskich towarzystwa akademickich "o jaknajychlejsze zawieszenie znaku krzyża, t.j. krucyfiksu w auli, audytoryach i seminaryach" - że w protokole tego posiedzenia zapisana jest jedynie jednomyślna uchwała, by na podanie towarzystw nie odpowiadać oficyalnie, lecz w razie zgłoszenia się delegatów młodzieży dać ~~jej ustnie~~ odpowiedź przez usta J. M. Rektora. Co się tyczy ~~treści tych wyjaśnień, i w ogóle~~ treści tych wyjaśnień, ~~protokół nie zawiera bliższych danych~~ otrzymał J.M. Rektor dyrektywę, by młodzieży ~~meritum sprawy~~ rzeczy, J.M. Rektor otrzymał od Senatu akademickiego dyrektywę, ~~w sprawie~~ do załatwienia ~~sprawy krzyżów~~, mianowicie miał on udzielić młodzieży wyjaśnień tej treści, że Senat akademicki odnosi się przychylnie do prośby towarzystw, ale załatwi ją w porze, która będzie odpowiedniejsza.

Z informacyj, udzielonych z związku z odpowiedzią Pana Dziekana podpisanej Radzie przez dwuch PP. Profesorów, którzy byli w ubiegłym roku i są w bieżącym roku akademickim członkami Senatatu akadmickiego, dowiedziała się nadto podpisana Rada Wydziałowa, że w Senacie akademickim oceniono prośbę towrzystw akademickich jako wynik raczej tendencyj politycznych aniżeli religijnych, dalej, że zawieszenie krzyżów w czasie wakacyjnym nastąpiło z polecenia "Rektoratu" oraz że z początkiem października b.r. była na Senacie akademickim omawiana sprawa umieszczenia krycyfisku w auli, i że sprzwa ta została na razie odroczona i przekazana wybranej ad hoc komisyi.

Dodatkowo otrzymała Rada wydziałowa wiadomość, że o ~~wspomn~~ wspomnianej na ostatniem miejscu sprawie, t.j. o sprawie zawieszenia krucyfiksu w auli i o wyborze komisyi niema w prokole z dotyczącego posiedzenia Senatu akademickiego żadnej wzmianki.

Z powyższego wynika:

1. że Senat akademicki ~~sam~~ jako taki nie załatwił merytorycznie podania towarzystw akademickich w sprawie zawieszenia krzyżów. Załatwienie takie musiałoby być zapisane w protokole posiedzeń, a w protokole niema żadnej o tem wzmianki, czy Senat zajął stanowisko pozytywne czy negatywne względem prośby towarzystw; co więcej, Senat akademicki uchwalił nie odpowiadać „oficyalnie" na podanie towarzystw, więc usunąć się od merytorycznego załatwienia podania, skoro ustrój naszego Uniwersytetu nie zna "nieoficyalnego" sposobu załatwiania spraw przez Senat akademicki. ~~Stąd wynika dalej~~,

2. że udzielona Jego Magnificencyi dyrektywa co do wyjaśnień, które miał udzielić młodzieży akademickiej, ~~nie była oparta na ważnej uchwale Senatu akademickiego, że wł.c J.M.~~ oświadczając jej, że Senat akademicki odnosi się przychylnie do prośby towazystw ale załatwi ją w porzęe odpowiedniejszej, - że dyrektywa ta nie była oparta na ważnej uchwale Senatu akademickiego, gdyż uchwała udzielenia Jego Magnificencyi takiej dyrektywy nie znajduje się w protokole posieszenia.

~~Z punktu widzenia obowiązujących przepisów sprawa~~

~~Że w sprawie umieszczenia krzyża w auli Senat akademicki również nie powziął ważnej uchwały~~

~~że powzięta na październikowem posiedzeniu Senatu akademickiego uchwała w sprawie umieszczenia krzyża w auli i wyboru komisyi również nie jest~~

W myśl ~~Z punktu widzenia~~ obowiązujących przepisów, które wymagają, aby uchwały Senatu akademickiego były zapisywane w protokołach posiedzeń /: Zob. Statut Uniwersytetu Jana Kazimierza, §§ 106 i 107 d.), według których więc coś, co nie jest zapisane w protokole, nie może być uważane za uchwałę, należy ~~więc~~ zdaniem podpisanej Rady zajęte przez Senat akademicki na posiedzeniu z 27. stycznia 1930 stanowisko rozumieć w ten sposób, że Senat akademicki, nie chcąc sam ~~ani~~ załatwić sprawy merytorycznie, przekazał jej załatwienie w myśl ostatniego zdania artykułu 19 statutu akademickiego Jego Magnificencyi, udzielając jej zarazem dyrektywę, która jednak wobec niezaprotokołowania jej nie miała charakteru ważnej uchwały, ~~obowiązującej~~ ~~i przypisując jej zasadniczą znaczenie tego rodzaju~~

#

~~Otóż podpisana Rada, uważając sprawę całą za niezmiernie doniosłą i sądzi, przypisując jej zasadnicze znaczenie sądzi,~~

~~że nie nadawała się ona do załatwienia w formie właśnie wspomnianej,~~

~~Co ~~ ~~Rada podpisana jest tego zdania, że przed jej załatwieniem należało lecz że powinna być załatwiona przez czyniącą~~

sprawę jest tego rodzaju, że ~~przed jej~~ zdaniem podpisanej ~~Rady~~ Rady nie wystarcza załatwienie jej przez czyniącą wszelkiem formalnym warunkom zwykłą uchwałę Senatu akademickiego, lecz że ~~przed~~ przed powzięciem uchwały ~~należy~~ należałoby poznać opinię ogółu profesorów świeckich wydziałów naszego

√ i która nie zawierała tej, o ile podpisanej Radzie wiadomo, żadnej wskazówki co do tego, które należałoby uważać za „odpowiednie" dla spełnienia prośby młodzieży, co zresztą dopuszczała ta Rada, ile podczas zawieszenia krzyża w sporze w sprawie wolnej nie samo Rektora, Senatu itd.

√ rektora otrzymać.

~~Uniwersytetu, i w tym celu zwrócić się do Rad wydziałów świeckich~~

Wychodząc z powyższych założeń, podpisana Rada wydziałowa zwraca się do Senatu akademickiego z prośbą, by zechciał przed ostatecznem załatwieniem kwestyi, czy mają być w myśl podania towarzystw akademickich zawieszone krzyże w salach wykładowych, w auli i w seminaryach, zasięgnąć opinii Rad wydziałowych czterech świeckich wydziałów Uniwersytetu.

Otóż podpisana Rada wydziałowa nie może się pogodzić z myślą, jakoby cała ta sprawa miała być już ostatecznie załatwiona przez wydanie w czasie wakacyj pod nieobecność JM. Rektora i Pana Prorektora polecenia zawieszenia krzyży w salach wykładowych. Sprawa jest zbyt ważna i poważna. Z jednej bowiem strony wchodzą tutaj w grę ideały religijne, których nie wolno nadużywać do celów propagandy politycznej, z drugiej zaś strony idzie o ideały naukowe, a wśród nich o niezależność nauki od wszelakich kościołów i wyznań. Wszak Uniwersytet i wszyscy jego profesorowie są powołani do strzeżenia tej niezależności, o którą toczy się walka wywalczonej zmaganiem się wiekowem, o tak zasadniczej doniosłości i dotykająca najżywotniejszych interesów nauki i Uniwersytetu sprawa nietylko nie może zdaniem podpisanej Rady być załatwiona zarządzeniem jednostki (indywidualnem), opartem na niezapisanej w protokołach Senatu akademickiego dyrektywie, lecz nie wystarcza tu nawet czynica zadość wszelkim waymaganiom formalnym uchwała Senatu akademickiego, powzięta poza wiedzą ogółu profesorów jego i nie poparta opinią.

i do przeciwdziałania nawet pozorom jej naruszenia.

Podanie mniejszości Stanowisko Rektora i Wyciąg z protokołu Senatu akademickiego

21. XI. 929

2 27. I 930

Z powyższego wynika, że Senat akademicki jako taki nie powziął żadnej ~~ważnej~~ obowiązującej uchwały co do merytorycznego załatwienia podania towarzystw akademickich o zawieszenie krzyżów, gdyż żadna ~~taka~~ uchwała w tej sprawie nie jest zapisana w prokokole ~~z dnia 19/p~~ posiedzenia.

O d p i s.

Nr. 1993 ex 1929/30.

Protokół Nr. V.

spisany na posiedzeniu Senatu akademickiego Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie odbytem dnia 27.stycznia 1930 r. o godz. 17-ej.

10/ Prodziekan Stefko referuje dwa podania Lwowskiego Komitetu akad. i innych Towarzystw akad. w sprawie umieszczenia Krzyża w salach Uniwersytetu i w sprawie numerus clausus. 1048/29/30.

Po dyskusji X.Dziękan Gerstmann wnosi, aby na podania te nie odpowiadać oficjalnie, a w razie zgłoszenia się interesowanej młodzieży J.M. Rektor udzieli jej ustnie odpowiednich wyjaśnień.

Uchwalono jednomyślnie.

Związek Narodowy Polskiej m
Młodzieży Akademickiej
Lwowski
Komitet Akademicki
Lwów,Łozinskiego L.7. tel. 2-45.
Konto P.K.O. w Warszawie
Rach bież.w Banku Zw.Społ.Zarobk.
we Lwowie.

.We Lwowie dnia 4.XI.1929.

Senat Akademicki i Rektorat
Uniwersytetu Jana Kazimierza
we Lwowie
Wpłynęło dnia 16.XI.1929
1048 ex 29/30 załączn....

L.dz. 322/23

Do Świetnego Senatu Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

Zważywszy,1/że krzyż jest symbolem religji całego Narodu polskiego
2/że jest symbolem kościoła rzymsko-kat,religji prawnie panującej w Polsce,
3/że zawieszenie krzyża w lokalach publicznych ma doniosłe znaczenie pedagogiczne i moralne,
4/że krzyż został umieszczony w izbach ustawodawczych,sądach i szkołach,
5/że zawieszenia krzyża dokonano już na Uniwersytecie w Poznaniu,
6/że cała lwowska polska młodzież akademicka,dwukrotnie na wiecach ogólno-akademickich wypowiedziała się za zawieszeniem krzyży na naszych wyższych uczelniach we Lwowie,

Lwowski Komitet Akademicki, wraz z niżej podpisanemi organizacjami,zwraca się do Świetnego Senatu z gorącą prośbą o jak najrychlejsze zawieszenie znaku krzyża t.j. krucyfiksu w auli, audytorjach i seminarjach.

Mamy niezachwianą nadzieję,że Świetny Senat doceniając wagę poruszonej sprawy przychyli się do naszej prośby.

Lwowski Komitet Akademicki.
Związek Narodowy Polskiej Młodzieży Akademickiej
Lwowski Komitet Akademicki

Roman [nazw. uniwersytetu]

Chmielewski Szczęsny

Następują pieczęcie i podpisy następujących organizacyj akademickich:

Czytelnia Akademicka we Lwowie.
Centrala Towarzystw Samopomocowych na Wyższych Uczelniach lwowskich
Związek Akademicki Młodzież Wszechpolska Koło Lwowskie
Bratnia Pomoc Studentów Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie
Związek polskich Korporacyj akademickich Koło Międzykorporacyjne
Odrodzenie Stowarzyszenie Katolickiej Młodzieży Akademickiej Koło lwowskie.
Bratnia Pomoc Studentów Wyższej Szkoły dla Handlu zagr.we Lwowie
Koło Studentek Wyższych Uczelni we Lwowie
Zrzeszenie Akademickich Kół prowincjonalnych we Lwowie
Towarzystwo Bratniej Pomocy Studentów Politechniki Lwowskiej
Akademicka Sodalicja Marjańska we Lwowie
Akademickie Koło T.S.L. we Lwowie
Sodalicja Marjańska Studentek ~~Uniwersytetu~~ we Lwowie
Wzajemna Pomoc Medyków Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie
Pol.Tow.Bratnia Pomoc studentów Akademji weterynaryjnej we Lwowie

L

L:1048 ex 1929/30 Lwów, dnia 18.listopada 1929.

JWPanu Prodziekanowi Prof.Dr.Kamilowi Stefko

udziela się z prośbą o wniosek i referat na posiedzenie Senatu akademickiego.

Z Rektoratu Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

Schram

t.cz Rektor.

Wyciąg z protokołu z posiedzenia Rady Wydziału Humanistycznego
z dnia 15. października 1930.

§ 6. Prof. Twardowski interpeluje w sprawie zawieszenia krzyżów w salach wykładowych i zapytuje Dziekana, kto zarządził w czasie wakacyj zawieszenie krzyżów w slalach wykładowych, powtóre czy stało się to na podstawie uchwały Senatu akademickiego jako gospodarza gmachu; a jeżeli tak, to po trzecie , kiedy tostała powzięta dotycząca uchwała Senatu akademickiego i jak ona brzmiała, na koniec, po czwarte, od kogo wyszła inicyatywa w całej tej sprawie.

Dziekan wyjaśnia, że wprotokole Senatu Nr. 5. z dnia 27. stycznia 1930 pod pozycyą 10 jest umieszczona wiadomość o dyskusyi, którą prowadzono z powodu wpłynięcia do Rektoratu dwóch . podań ze strony Towarzystw akademickich w sprawie umieszczenia krzyżów w salach wykładowych. Podania referował prodziekan Prof. Stefko. Po dyskusyi ks. Dziekan Gerstmann postawił wniosek, aby na podania powyższe nie odpowiadać oficyalnie, lecz w razie zgłoszenia się delegatów młodzieży dać jej ustnie odpowiednie wyjaśnienia ; wyjaśnieniate da JM. Rektor Uniwersytetu. Wniosek ks. Prof. Gerstmanna uchwalono jednomyślnie.

Pozaprotokołem poinformowano podpisanego Dziekana, że JM. Rektor otrzymał dyrektywę co do załatwienia sprawy krzyżów, mianowicie miał on udzielić młodzieży wyjaśnień tej treści, że Senat akademicki odnosi się przychylnie do prośby Towarzystw, ale załatwi ją w porze , która będzie odpowiedniejszą. P

Prof. Chyliński, który był w ubiegłym roku akademickim 1929/30 dziekanem, wyjaśnia, że naowem posiedzeniu Senatu zostało przedłożone podanie, podpisane przez szereg studenckich stowarzyszeń (wich liczbie przez Bratnią Pomoc, Koło Studentek, Wzajemną PomocMedyków i stowarzyszenia naukowe, w którem to podaniu Młodzież prosiła o zawieszenie krucyfiksów w salach wykładowych. Senat, uważając, że to pismo jest raczej wynikiem tendencyj politycznych aniżeli religijnych, stanął na stanowisku, że sama rzecz jest zupełnie godziwa, ale nie powinna być robona pod presyą młodzieży. Wobec tego JM. Rektor przyjął jednomyślną uchwałę Senatu w sprawie krzyżow jako wskazówkę ogólną i miał odpowiedzieć w razie zgłoszenia się delegacyi młodzieży , że Uniwersytet zawiesi w salach wykładowych krzyże , kiedy będzie do tego odpowiedniejsza pora. Jak wiadomo, Rektorat polecił zawiesić krzyże w salach podczaswakacyj.

Prof. Bulanda dodaje, że młodzież domagał się krzyża w auli uniwersyteckiej, o czem była dyskusya na posiedzeniu Senatu z początkiem października b.r. akademickiego. W myśl tej dyskusyi aula ma mieć także krzyż; ponieważ jednak stanowi ona pewną całość artystyczną i pewien stylowy charakter, dlatego postanowiono, że krzyż musi być dostosowany do stylu wnętrza i będzie wymagać większego wydatku. W celu przeprowadzenia tej sprawy, gdy fundusze na to pozwolą, wybrano na Senadie Komisyę, do której oprócz mowcy weszli prof. Kozicki, prof. Piniński i pr prof. Podlacha jakorzeczoznawcy.

Wyciąg z protokołu z posiedzenia Rady Wydziału Humanistycznego
z dnia 15. października 1930.

§ 6. Prof. Twardowski interpeluje w sprawie zawieszenia krzyżów w salach wykładowych i zapytuje Dziekana, kto zarządził w czasie wakacyj zawieszenie krzyżów w slalach wykładowych, powtóre czy stało się to na podstawie uchwały Senatu akademickiego jako gospodarza gmachu; a jeżeli tak, to po trzecie , kiedy tostała powzięta dotycząca uchwała Senatu akademickiego i jak ona brzmiała, na koniec, po czwarte, od kogo wyszła inicyatywa w całej tej sprawie.

Dziekan wyjaśnia, że wprotokole Senatu Nr. 5. z dnia 27. stycznia 1930 pod pozycyą 10 jest umieszczona wiadomość o dyskusyi, którą prowadzono z powodu wpłynięcia do Rektoratu dwóch . podań ze strony Towarzystw akademickich w sprawie umieszczenia krzyżów w salach wykładowych. Podania referował prodziekan Prof. Stefko. Po dyskusyi ks. Dziekan Gerstmann postawił wniosek, aby na podania powyższe nie odpowiadać oficyalnie, lecz w razie zgłoszenia się delegatów młodzieży dać jej ustnie odpowiednie wyjaśnienia ; wyjaśnieniate da JM. Rektor Uniwersytetu. Wniosek ks. Prof. Gerstmanna uchwalono jednomyślnie.

Pozaprotokołem poinformowano podpisanego Dziekana, że JM. Rektor otrzymał dyrektywę co do załatwienia sprawy krzyżów, mianowicie miał on udzielić młodzieży wyjaśnień tej treści, że Senat akademicki odnosi się przychylnie do prośby Towarzystw, ale załatwi ją w porze , która będzie odpowiedniejszą. P

Prof. Chyliński, który był w ubiegłym roku akademickim 1929/30 dziekanem, wyjaśnia, że naowem posiedzeniu Senatu zostało przedłożone podanie, podpisane przez szereg studenckich stowarzyszeń (wich liczbie przez Bratnią Pomoc, Koło Studentek, Wzajemną PomocMedyków i stowarzyszenia naukowe, w którem to podaniu Młodzież prosiła o zawieszenie krucyfikśw w salach wykładowych. Senat, uważając, że to pismo jest raczej wynikiem tendencyj politycznych aniżeli religijnych, stanął na stanowisku, że sama rzecz jest zupełnie godziwa, ale nie powinna być robona pod presyą młodzieży. Wobec tego JM. Rektor przyjął jednomyślną uchwałę Senatu w sprawie krzyżow jako wskazówkę ogólną i miał odpowiedzieć w razie zgłoszenia się delegacyi młodzieży , że Uniwersytet zawiesi w salach wykładowych krzyże , kiedy będzie do tego odpowiedniejsza pora. Jak wiadomo, Rektorat polecił zawiesić krzyże w salach podczaswakacyj.

Prof. Bulanda dodaje, że młodzież domagał się krzyża w auli uniwersyteckiej, o czem była dyskusya na posiedzeniu Senatu z początkiem października b.r. akademickiego. W myśl tej dyskusyi aula ma mieć także krzyż; ponieważ jednak stanowi ona pewną całość artystyczną i pewień stylowy charakter, dlatego postanowiono, że krzyż musi być dostosowany do stylu wnętrza i będzie wymagać większego wydatku. W celu przeprowadzenia tej sprawy, gdy fundusze na to pozwolą, wybrano na Senadie Komisyę, do której oprócz mowcy weszli prof. Kozicki, prof. Piniński i pr prof. Podlacha jakorzeczoznawcy.

Prof. Dr. K. Twardowski
w sprawie zawieszenia
krzyżów w salach wykła-
dowych, auli i semina-
ryach Uniwersytetu.

We Lwowie, 31. stycznia, 1931.

Do

Senatu akademickiego

Uniwersytetu Jana Kazimierza

we Lwowie.

Wobec faktu, że w czasie wakacyj roku 1930 zostały w salach wykładowych Uniwersytetu zawieszone krzyże, zwróciłem się na posiedzeniu Rady Wydziału humanistycznego dnia 15. października 1930 do Pana Dziekana tegoż Wydziału z zapytaniem, jakaby była geneza tego faktu, oraz, o ile zaszedł on na podstawie uchwały Senatu akademickiego, jak dotycząca uchwała brzmi.

Informacye, których udzielił, odpowiadając na moje zapytanie, Pan Dziekan Wydziału humanistycznego, stwierdzają, że w protokole z posiedzenia Senatu akademickiego z 27. stycznia 1930, na którem to posiedzeniu Senat akademicki zajmował się podaniem szeregu polskich towarzystw akademickich "O jak najrychlejsze zawieszenie znaku krzyża t.j. krucyfiksu w auli, w audytoryach i seminaryach" - że w protokole z tego posiedzenia zapisana jest jedynie jednomyślna uchwała, by na podanie towarzystw nie odpowiadać oficyalnie, lecz w razie zgłoszenia się delegatów młodzieży po odpowiedź dać przez J.M. Rektora odpowiednie wyjaśnienia. Co się tyczy treści tych wyjaśnień, J. M. Rektor otrzymał od Senatu akademickiego pewną dyrektywę, mianowicie miał on udzielić delegatom młodzieży wyjaśnień tej treści, że Senat akademicki odnosi się przychylnie do prośby towarzystw, ale załatwi ją w porze, która będzie odpowiedniejsza.

Po odpowiedzi Pana Dziekana Wydziału humanistycznego na zapytanie moje zabrali jeszcze głos dwaj Członkowie Rady, którzy byli w ubiegłym roku i są także w bieżącym roku akademickim członkami Senatu akademickiego; z udzielonych przez nich informacyj dowiedziała się Rada Wydziału humanistycznego, że w Senacie akademickim oceniono prośbę towarzystw jako wynik tendencyj raczej politycznych aniżeli religijnych, dalej że zawieszenie krzyżów w czasie wakacyj nastąpiło z polecenia "Rektoratu" oraz że z początkiem października 1930 była w Senacie akademickim omawiana sprawa umieszczenia krzyża w auli i że ta sprawa została narazie odroczo-

na i przekazana wybranej na temże posiedzeniu Senatu akademickiego Komisyi. O tem jednak, że sprawa Zawieszenia krzyża w auli była na owem posiedzeniu Senatu akademickiego omawiana i że wybrano na niem ad hoc Komisyę, niema w protokole z posiedzenia żadnej wzmianki.

Z powyższego wynika, że

1. Senat akademicki jako taki nie załatwił merytorycznie podania towarzystw akademickich w sprawie zawieszenia krzyżów. Załatwienie takie musiałoby być zapisane w protokole posiedzenia, a w protokole niema żadnego zapisku, któryby określał stanpwisko, zajęte przez Senat akademicki wobec tej sprawy, mówiąc, czy Senat akademicki zajął stanowisku pozytywne czy negatywne względem podania towarzystw akademickich. Co więcej, Senat akademicki uchwalił nie odpowiadać "oficyalnie" na podanie towarzystw, więc usunąć się od merytorycznego załatwienia podania, skoro ustrój Uniwersytetu nie zna nieoficyalnego załatwienia spraw przez Senat akademicki.

2. Udzielona J.M. Rektorowi dyrektywa co do wyjaśnień, których miał udzielić delegatom młodzieży akademickiej, oświadczając im, że Senat akademicki odnosi się przychylnie do podania towarzystw akademickich , ale załatwi je w porze odpowiedniejszej , - dyrektywa ta nie była oparta na ważnej uchwale Senatu akademickiego, gdyż uchwała udzielenia J. M. Rektorowi takiej dyrektywy nie jest zapisana w protokole posiedzenia.

Otóż w myśl obowiązujących przepisów, które wymagają, aby uchwały Senatu akademickiego były zapisywane w protokołach posiedzeń (zob. Statut Uniwersytetu Jana Kazimierza §§ 1o6 i 1o7 d), według których więc coś, co nie jest zapisane w protokole, nie może być uważane za uchwałę, należy mojem zdaniem zajęte przez Senat akademicki na posiedzeniu z 27. stycznia 1930 stanowisko rozumieć w ten sposób, że Senat akademicki, nie chcąc sam merytorycznie sprawy załatwić, przekazał ją do załatwienia w myśl ostatniego zdania artykułu 19. ustawy o szkołach akademickich J.M.Rektorowi , udzielając Mu zarazem pewnej dyrektywy, która jednak wobec niezaprotokołowania jej nie miała charakteru ważnej uchwały i która nie zawierała też - o ile mi wiadomo - żadnej wskazówki co do pory, którą należałoby uważać za "odpowiedniejszą" dla spełnienia prośby młodzieży.

Nie mogę pogodzić się z myślą, jakoby cała ta sprawa miała być już ostatecznie załatwiona przez wydanie w czasie wakacyjnym pod nieobecność J.M. Rektora i Pana Prorektora polecenia zawieszenia krzyżów w salach

wykładowych. Sprawa jest zbyt ważna i poważna. Doniosłość jej sięga daleko poza mury Uniwersytetu a dla niego samego posiada znaczenie zasadnicze. Z jednej bowiem strony wchodzą tutaj w grę ideały religijne, może nadużyte gwoli tendencyom politycznym, z drugiej zaś strony idzie o ideały naukowe, a wśród nich o niezależność nauki od wszelkich kościołów i wyznań. Wszak Uniwersytet i wszyscy jego profesorowie są powołani do strzeżenia tej niezależności, wywalczonej zmaganiem się wiekowem, i do przeciwdziałania nawet pozorom jej naruszenia. Sądzę, że sprawa, dotykająca najżywotniejszych interesów nauki i Uniwersytetu nie może być ostatecznie załatwiona zarządzeniem indywidualnem, opartem na niezapisanej w protokołach Senatu akademickigo dyrektywie; jestem zdania, że nie wystarcza tu nawet czyniąca zadość wszelkim formalnym wymaganiom uchwała Senatu akademickigo, powzięta poza wiedzą ogółu profesorów i nie poparta jego opinią.

Wychodząc z powyższych założen, przedłożyłem Radzie Wydziału humanistycznego na posiedzeniu z dnia 3. grudnia 1930 wniosek zwrócenia się do Senatu akademickiego z prośbą, by zechciał przed ostatecznem załatwieniem kwestyi, czy mają być w myśl podania towarzystw akademickich zawieszone krzyże w salach wykładowych, w auli i w seminaryach, zasięgnąć opinii Rad Wydziałowych czterech świeckich Wydziałów Uniwersytetu.

Wniosek mój upadł a chociaż zgłosiłem go jako swe votum separatum do odrzucającej go uchwały Rady Wydziału humanistycznego, Senat akademicki nie miał oczywiście podstawy do zajęcia się zawartą w nim prośbą moją. Wobec tego pozwalam sobie przedstawić Senatowi akademickiemu ową powyżej przytoczoną prośbę jako swoją prośbę osobistą, prosząc zarazem o jej załatwienie.

(Dr. K. Twardowski)

Profesor honorowy

Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

Prof. Dr. K. Twardowski
w sprawie zawieszenia
krzyżów w salach wykła-
dowych, auli i semina-
ryach Uniwersytetu.

We Lwowie, 31. stycznia, 1931.

Do

Senatu akademickiego

Uniwersytetu Jana Kazimierza

we Lwowie.

Wobec faktu, że w czasie wakacyj roku 1930 zostały w salach wykładowych Uniwersytetu zawieszone krzyże, zwróciłem się na posiedzeniu Rady Wydziału humanistycznego dnia 15. października 1930 do Pana Dziekana tegoż Wydziału z zapytaniem, jakabyłageneza tego faktu, oraz, o ile zaszedł on na podstawie uchwały Senatu akademickiego, jak dotycząca uchwała brzmi.

Informacye, których udzielił, odpowiadając na moje zapytanie, Pan Dziekan Wydziału humanistycznego, stwierdzają, że w protokole z posiedzenia Senatu akademickiego z 27. stycznia 1930, na którem to posiedzeniu Senat akademicki zajmował się podaniem szeregu polskich towarzystw akademickich "O jak najrychlejsze zawieszenie znaku krzyża t.j. krucyfiksu w auli, w audytoryach i seminaryach" - że w protokole z tego posiedzenia zapisana jest jedynie jednomślna uchwała, by na podanie towarzystw nie odpowiadać oficyalnie, lecz w razie zgłoszenia się delegatów młodzieży po odpowiedź dać przez J.M. Rektor odpowiednie wyjaśnienia. Co się tyczy treści tych wyjaśnień, J. M. Rektor otrzymał od Senatu akademickiego pewną dyrektywę, mianowicie miał on udzielić delegatom młodzieży wyjaśnień tej treści, że Senat akademicki odnosi się przychylnie do prośby towarzystw, ale załatwi ją w porze, która będzie odpowiedniejsza.

Po odpowiedzi Pana Dziekana Wydziału humanistycznego na zapytanie moje zabrali jeszcze głos dwaj Członkowie Rady, którzy byli w ubiegłym roku i są także w bieżącym roku akademickim członkami Senatu akademickiego; z udzielonych przez nich informacyj dowiedziała się Rada Wydziału humanistycznego, że w Senacie akademickim oceniono prośbę towarzystw jako wynik tendencyj raczej politycznych aniżeli religijnych, dalej że zawieszenie krzyżów w czasie wakacyj nastąpiło z polecenia "Rektoratu" oraz że z początkiem października 1930 była w Senacie akademickim omawiana sprawa umieszczenia krzyża w auli i że ta sprawa została narazie odroczo-

na i przekazana wybranej na temże posiedzeniu Senatu akademickiego Komisyi. O tem jednak, że sprawa Zawieszenia krzyża w auli była na owem posiedzeniu Senatu akademickiego omawiana i że wybrano na niem ad hoc Komisyę, niema w protokole z posiedzenia żadnej wzmianki.

Z powyższego wynika, że

1. Senat akademicki jako taki nie załatwił merytorycznie podania towarzystw akademickich w sprawie zawieszenia krzyżów. Załatwienie takie musiałoby być zapisane w protokole posiedzenia, a w protokole niema żadnego zapisku, któryby określał stanowisko, zajęte przez Senat akademicki wobec tej sprawy, mówiąc, czy Senat akademicki zajął stanowisku pozytywne czy negatywne względem podania towarzystw akademickich. Co więcej, Senat akademicki uchwalił nie odpowiadać "oficyalnie" na podanie towarzystw, więc usunąć się od merytorycznego załatwienia podania, skoro ustrój Uniwersytetu nie zna nieoficyalnego załatwienia spraw przez Senat akademicki.

2. Udzielona J.M. Rektorowi dyrektywa co do wyjaśnień, których miał udzielić delegatom młodzieży akademickiej, oświadczając im, że Senat akademicki odnosi się przychylnie do podania towarzystw akademickich , ale załatwi je w porze odpowiedniejszej , - dyrektywa ta nie była oparta na ważnej uchwale Senatu akademickiego, gdyż uchwała udzielenia J. M. Rektorowi takiej dyrektywy nie jest zapisana w protokole posiedzenia.

Otóż w myśl obowiązujących przepisów, które wymagają, aby uchwały Senatu akademickiego były zapisywane w protokołach posiedzeń (zob. Statut Uniwersytetu Jana Kazimierza §§ 1o6 i 1o7 d), według których więc coś, co nie jest zapisane w protokole, nie może być uważane za uchwałę, należy mojem zdaniem zajęte przez Senat akademicki na posiedzeniu z 27. stycznia 1930 stanowisko rozumieć w ten sposób, że Senat akademicki, nie chcąc sam merytorycznie sprawy załatwić, przekazał ją do załatwienia w myśl ostatniego zdania artykułu 19. ustawy o szkołach akademickich J.M.Rektorowi , udzielając Mu zarazem pewnej dyrektywy, która jednak wobec niezaprotokołowania jej nie miała charakteru ważnej uchwały i która nie zawierała też - o ile mi wiadomo - żadnej wskazówki co do pory, którą należałoby uważać za "odpowiedniejszą" dla spełnienia prośby młodzieży.

Nie mogę pogodzić się z myślą, jakoby cała ta sprawa miała być już ostatecznie załatwiona przez wydanie w czasie wakacyjnym pod nieobecność J.M. Rektora i Pana Prorektora polecenia zawieszenia krzyżów w salach

wykładowych. Sprawa jest zbyt ważna i poważna. Doniosłość jej sięga daleko poza mury Uniwersytetu a dla niego samego posiada znaczenie zasadnicze. Z jednej bowiem strony wchodzą tutaj w grę ideały religijne, może nadużyte gwoli tendencyom politycznym, z drugiej zaś strony idzie o ideały naukowe a wśród nich o niezależność nauki od wszelkich kościołów i wyznań. Wszak Uniwersytet i wszyscy jego profesorowie są powołani do strzeżenia tej niezależności, wywalczonej zmaganiem się wiekowem, i do przeciwdziałania nawet pozorom jej naruszenia. Sądzę, że sprawa, dotykająca najżywotniejszych interesów nauki i Uniwersytetu, nie może być ostatecznie załatwiona zarządzeniem indywidualnem, opartem na niezapisanej w protokołach Senatu akademickiego dyrektywie; jestem zdania, że nie wystarcza tu nawet czyniąca zadość wszelkim formalnym wymaganiom uchwała Senatu akademickiego, powzięta poza wiedzą ogółu profesorów i nie poparta jego opinią.

Wychodząc z powyższych założen, przedłożyłem Radzie Wydziału humanistycznego na posiedzeniu z dnia 3. grudnia 1930 wniosek zwrócenia się do Senatu akademickiego z prośbą, by zechciał przed ostatecznem załatwieniem kwestyi, czy mają być w myśl podania towarzystw akademickich zawieszone krzyże w salach wykładowych, w auli i w seminaryach, zasięgnąć opinii Rad Wydziałowych czterech świeckich Wydziałów Uniwersytetu.

Wniosek mój upadł a chociaż zgłosiłem go jako swe votum separatum do odrzucającej go uchwały Rady Wydziału humanistycznego, Senat akademicki nie miał oczywiście podstawy do zajęcia się zawartą w nim prośbą moją. Wobec tego pozwalam sobie przedstawić Senatowi akademickiemu ową powyżej przytoczoną prośbę jako swoją prośbę osobistą, prosząc zarazem o jej załatwienie.

(Dr. K. Twardowski)

Profesor honorowy
Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

Wniosek Prof. Dra K. Twardowskiego

w sprawie dokonanego w czasie wakacyj 1930 zawieszenia krzyżów w salach wykładowych,

przedstawiony na posiedzeniu Rady Wydziału humanistycznego z dnia 3. grudnia 1930

a po odrzuceniu go zgłoszony jako votum separatum.

W sprawie dokonanego w czasie ubiegłych wakacyj zawieszenia krzyżów w salach wykładowych Uniwersytetu podpisana Rada Wydziałowa uchwaliła na swem posiedzeniu z dnia 3. grudnia 1930 zwrócić się do Senatu akademickiego z następującem przedstawieniem i z podaną w zakończeniu prośbą.

Informacye, których udzielił w tej sprawie podpisanej Radzie na posiedzeniu z 15. października 1930 Pan Dziekan, odpowiadając na interpelacyę, wniesioną przez Pana Prof. Twardowskiego, stwierdzają, że w protokole z posiedzenia Senatu akademickiego z 27. stycznia 1930, na którem to posiedzeniu Senat akademicki zajmował się się podaniem szeregu polskich towarzystw akademickich "o jaknajrychlejsze zawieszenie znaku krzyża, t.j. krucyfiksu w auli, audytoryach i seminaryach" - że w protokole z tego posiedzenia zapisana jest jedynie jednomyślna uchwała, by na podanie towarzystw nie odpowiadać oficyalnie, lecz w razie zgłoszenia się delegatów młodzieży dać przez J.M.Rektora odpowiednie wyjaśnienia. Co się tyczy treści tych wzjaśnień, J.M. Rektor otrzymał od Senatu akademickiego pewną dyrektywę, mianowicie miał on udzielić młodzieży wyjaśnień tej treści, że Senat akademicki odnosi się przychylnie do prośby towarzystw, ale załatwi ją w porze, która będzie odpowiedniejsza.

Z informacyj, udzielonych w związku z odpowiedzią Pana Dziekana podpisanej Radzie przez dwuch PP. Profesorów, którzy byli w ubiegłym roku i są w bieżącym roku akademickim członkami Senatu akademickiego, dowiedziała się nadto podpisana Rada Wydziałowa, że w Senacie akademickim oceniono prośbę towarzystw akademickich jako wynik raczej tendencyj politycznych aniżeli religijnych, dalej, że zawieszenie krzyżów w czasie wakacyjnym nastąpiło z polecenia "Rektoratu" oraz że z początkiem października 1930 była na Senacie akademickim omawiana sprawa umieszczenia krzyża w auli i że sprawa ta została na razie odroczona i przekazana wybranej na temże posiedzeniu ad hoc komisyi.

Dodatkowo otrzymała podpisana Rada Wydziałowa wiadomość, że o wspo-

wzmianki na ostatniem miejscu sprawie, t.j. o sprawie zawieszenia krzyża w auli i o wyborze komisyi niema w protokole z dotyczącego posiedzenia Senatu akademickiego żadnej wzmianki.

Z powyższego wynika, że

1. Senat akademicki jako taki nie załatwił merytorycznie podania towarzystw akademickich w sprawie zawieszenia krzyżów. Załatwienie takie musiałoby być zapisane w protokole posiedzeń, a w protokole niema żadnej o tem wzmianki, czy Senat akademicki zajął stanowisko pozytywne czy negatywne względem prośby towarzystw, - co więcej, Senat akademicki uchwalił nie odpowiadać "oficyalnie" na podanie towarzystw, , więc usunąć się od merytorycznego załatwienia podania, skoro ustrój Uniwersytetu nie zna nieoficyalnego załatwiania spraw przez Senat akademicki.

2. Udzielona Jego Magnifiencyi Rektorowi dyrektywa co do wyjaśnień, których miał udzielić młodzieży akademickiej, oświadczając jej, że Senat akademicki odnosi się przychylnie do prośby towarzystw, ale załatwi ją w porze odpowiedniejszej, - że dyrektywa ta nie była oparta na ważnej uchwale Senatu akademickiego, gdyż uchwała udzielenia J.M.Rektorowi takiej dyrektywy nie znajduje się w protokole posiedzenia.

W myśl obowiązujących przepisów , które wymagają, aby uchwały Senatu akademickiego były zapisywane w protokołach posiedzeń (zob. Statut Uniwersytetu Jana Kazimierza §§ 106 i 107 d), według których więc coś, co nie jest zapisane w protokole, nie może być uważane za uchwałę, należy zdaniem podpisanej Rady Wydziałowej zajęte przez Senat akademicki na posiedzeniu z 27. stycznia 1930 stanowisko rozumieć w ten sposób, że Senat akademicki , nie chcąc sam merytorycznie sprawy załatwić, przekazał jej załatwienie w myśl ostatniego zdania artykułu 19 ustawy o szkołach akademickich J.M.Rektorowi, udzielając ~~Jej~~ mu zarazem dyrektywy, która jednak wobec niezaprotokołowania jej nie miała charakteru ważnej uchwały i która nie zawierała też - o ile podpisanej Radzie wiadomo, - żadnej wskazówki co do pory, którą należałoby uważać za "odpowiedniejszą" dla spełnienia prośby młodzieży.

Otóż podpisana Rada Wydziałowa nie może się pogodzić z myślą, jakoby cała ta sprawa miała być już ostatecznie załatwiona przez wydanie w czasie wakacyjnym pod nieobecność J.M.Rektora i Pana Prorektora polecenia zawieszenia krzyżów w salach wykładowych. Sprawa jest zbyt ważna i poważna. Z jednej bowiem strony wchodzą tutaj w grę ideały religijne, z drugiej zaś strony idzie o ideały naukowe a wśrod nich o niezależność

nauki od wszelakich kościołów i wyznań. Wszak Uniwersytet i wszyscy jego profesorowie są powołani do strzeżenia tej niezależności, wywalczonej zmaganiem się wiekowem, i do przeciwdziałania nawet pozorom jej naruszenia. To też dotykającą najżywotniejszych interesów nauki i Uniwersytetu sprawa o tak zasadniczej doniosłości nietylko nie może zdaniem podpisanej Rady być załatwiona zarządzeniem indywidualnem, opartem na niezapisanej w protokołach Senatu akademickiego dyrektywie, lecz nie wystarcza tu nawet czyniąca zadość wszelkim wymaganiom formalnym uchwała Senatu akademickiego, powzięta poza wiedzą ogółu profesorów i nie poparta jego opinią.

Wychodząc z powyższych założeń, podpisana Rada Wydziałowa zwraca się do Senatu akademickiego z prośbą, by zechciał przed ostatecznem załatwieniem kwestyi, czy mają być w myśl podania towarzystw akademickich zawieszone krzyże w salach wykładowych, w auli i w seminaryach, zasięgnąć opinii Rad Wydziałowych czterech świeckich Wydziałów Uniwersytetu.

We Lwowie, 6. grudnia, 1930.

Profesor honorowy
Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.